

PROBLEMSKO UČENJE I INTERAKCIJA

Dragana Aleksić¹, Ivica Nikolić²

¹Evropski Univerzitet Brčko distrikt, Bijeljinska bb, 76100 Brčko, Bosna i Hercegovina,
gagalukic86@hotmail.com

²Univerzitet EDUCONS, Vojvode Putnika 85-87, 21208 Sremska Kamenica, Srbija,
profilov@gmail.com

STRUČNI RAD

ISSN 2637-2150

e-ISSN 2637-2614

UDK 371.315 37.015.3(497.6)

COBISS.RS-ID 144528129

DOI: 10.63395/STEDJournal0801012A83

Received: 26 March 2026.

Revised: 21 April 2026.

Accepted: 17 May 2026.

Published: 29 May 2026.

<https://stedjournal.com/>

Corresponding Author: Dragana Aleksić, Evropski Univerzitet Brčko distrikt, Bijeljinska bb, 76100 Brčko, Bosna i Hercegovina, gagalukic86@hotmail.com

Copyright © 2026 Dragana Aleksić i Ivica Nikolić; published by UNIVERSITY PIM. This work licensed under the Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 4.

Citation: Aleksić, D. i Nikolić, I. (2026). Problemsko učenje i interakcija. *STED Journal*, 8(1), 83-87.

APSTRAKT

Savremeni obrazovni sistemi naglašavaju potrebu za primjenom nastavnih pristupa koji podstiču aktivno učenje i razvoj kompetencija učenika. Problemska nastava predstavlja jedan od ključnih didaktičkih modela koji omogućava učenicima da kroz rješavanje problema razvijaju kritičko mišljenje i samostalnost [1]. U kombinaciji sa interaktivnim učenjem, koje se zasniva na saradnji i komunikaciji među učenicima, ovaj

pristup doprinosi kvalitetnijem usvajanju znanja [2].

Problem ovog rada odnosi se na nedovoljno sistematičnu primjenu problemske nastave u savremenoj školskoj praksi. Cilj rada je analizirati mogućnosti primjene problemske nastave kroz interaktivni pristup u razrednoj nastavi. Metodološki okvir zasniva se na analizi stručne literature i deskriptivnoj metodi, uz prikaz metodičkog primjera. Rezultati ukazuju da kombinacija problemske i interaktivne nastave doprinosi razvoju saradnje, motivacije i aktivnog učenja učenika [3] (OECD, 2019).

Ključne riječi: Problemska nastava, interaktivno učenje, razredna nastava.

UVOD

Savremena nastava usmjerena je ka učeniku i njegovoj aktivnoj ulozi u procesu učenja. Tradicionalni modeli, koji su bili zasnovani na reprodukciji znanja, sve više se zamjenjuju modelima koji razvijaju kompetencije, kreativnost i sposobnost rješavanja problema. U tom kontekstu posebno se ističe problemska nastava kao didaktički model koji omogućava učenicima da uče kroz istraživanje i rješavanje problema [1]. **Problem istraživanja** odnosi se na nedovoljno jasno metodološki definisanu i nedovoljno dosljedno primijenjenu problemsku nastavu u praksi. **Cilj rada** je analiza primjene problemske nastave kroz interaktivni pristup u razrednoj nastavi. Savremene obrazovne politike naglašavaju razvoj ključnih kompetencija 21. vijeka, gdje se posebno ističu saradnja, komunikacija i kritičko mišljenje [3].

Ovo dokazuje da će radna atmosfera ovakvim načinom učenja biti daleko povoljnija, zanimljivija, maštovitija u skladu sa savremenim društvom i dešavanjima koji

nas danas prate. Učenici će imati veće interesovanje, samopouzdanje, motivaciju. Nastavnik će umjesto učenika koji su samo učili dobiti saradnike i stvaraoce novih aktivnosti i proizvoda. Stvaraće neke nove ideje izvan definisanih ciljeva i ishoda. Dogovarće se oko novih modela i načina rada, jer će imati dobar podsticaj unutar tog ambijenta i što je najvažnije nastava će prestati biti klasična.

PROBLEMSKO UČENJE

Problemsko učenje predstavlja inovaciju u nastavi, te predstavlja pristup u učenju koji je usmjeren na učenike, pod rukovodstvom nastavnika-mentora koji je u ulozi voditelja, te učenici moraju preuzeti odgovornost za svoje učenje, određujući ono što im je potrebno znati kako bi bolje razumjeli i upravljali problemom na kojem rade. Učenje se odvija u malim grupama (obično 5-8 članova) te je potrebna saradnja s drugim učenicima. Problem je nešto novo što učenici moraju sami otkriti, te problem s kojim se učenici bave mora biti sličan stvarnom problemu iz života. Problemsko učenje doprinosi razvijanju sposobnosti samostalnog, produktivnog i stvaralačkog mišljenja učenika [4], [5].

Za problemsku nastavu još možemo navesti i da ona predstavlja didaktički model u kojem učenici stiču znanja kroz aktivno rješavanje problemskih situacija. Nastavnik ima ulogu mentora i organizatora procesa učenja. Prema Hmelo-Silver (2013), ovaj pristup omogućava dublje razumijevanje nastavnih sadržaja jer učenici aktivno učestvuju u procesu konstrukcije znanja [1].

U literaturi se najčešće izdvajaju sljedeće faze:

- postavljanje problema (stvaranje problemske situacije),
- formulacija hipoteza,
- analiza i raščlanjivanje problema,
- rješavanje problema,
- evaluacija rješenja.

Ovakva struktura omogućava logičan i sistematičan tok nastavnog procesa [6].

VEZA PROBLEMSKE NASTAVE I INTERAKTIVNOG UČENJA

Interaktivno učenje podrazumijeva aktivnu saradnju između učenika kroz rad u parovima, grupama i timovima. Ovaj oblik učenja doprinosi razvoju socijalnih i komunikacijskih kompetencija. Prema Johnson i Johnson (2017), kooperativno učenje poboljšava akademska postignuća i jača međusobnu odgovornost učenika [2]. OECD (2019) naglašava da savremeni obrazovni sistemi treba da razvijaju kompetencije saradnje, jer su one ključne za buduće profesionalne i društvene uloge učenika [3].

Problemska nastava i interaktivno učenje predstavljaju komplementarne didaktičke pristupe koji se međusobno dopunjuju u savremenom obrazovanju. Dok problemska nastava stavlja akcenat na rješavanje problemskih situacija kroz strukturisane faze, interaktivno učenje omogućava realizaciju tih faza kroz saradnju, komunikaciju i zajedničku konstrukciju znanja među učenicima.

U savremenoj didaktici posebno se naglašava da znanje nije statična kategorija koja se prenosi sa nastavnika na učenika, već proces koji se aktivno gradi kroz socijalnu interakciju. U tom smislu, interaktivno učenje predstavlja osnovni mehanizam realizacije problemske nastave u učionici [2].

Problemska situacija, kao početna faza problemske nastave, dobija svoju punu pedagošku vrijednost tek kada učenici kroz interakciju razmjenjuju ideje, formulišu hipoteze i zajednički dolaze do rješenja. Time se ostvaruje prelazak sa individualnog na kolaborativno učenje, što je jedna od ključnih karakteristika savremene škole [3].

Da bi se jasnije prikazala povezanost ova dva pristupa, može se posmatrati primjer nastavnog časa u kojem se primjenjuje problemska situacija kroz interaktivni rad učenika.

Moja okolina-primjer situacije

Nastavnik učenicima postavlja problemsko pitanje: „Zašto se neka naselja razvijaju u gradove, a neka ostaju sela?“

Ovo pitanje predstavlja **problemsku situaciju** jer nema jedno tačno i odmah

očigledno rješenje, već zahtijeva analizu i razmišljanje.

Faza interakcije-formiranje hipoteza

Učenici se dijele u grupe i kroz razgovor dolaze do različitih pretpostavki:

- dostupnost vode i rijeka,
- položaj naselja,
- mogućnosti zapošljavanja,
- razvijenost infrastrukture.

Ovdje interakcija ima ključnu ulogu, jer učenici zajednički oblikuju hipoteze, što predstavlja prvu fazu problemske nastave.

Faze istraživanja i rješavanje problema

Svaka grupa dobija zadatak da analizira jedan aspekt problema. Kroz diskusiju, razmjenu ideja i međusobno argumentovanje učenici dolaze do zaključaka.

Ovaj proces predstavlja **interaktivno učenje u funkciji problemske nastave**, jer se znanje ne usvaja individualno, već kroz saradnju i komunikaciju.

Prezentacija i evaluacija

Grupe prezentuju svoje zaključke, a ostatak odjeljenja postavlja pitanja i daje komentare. Na ovaj način se ostvaruje dodatni nivo interakcije, gdje učenici ne samo da uče kroz rješavanje problema, već i kroz evaluaciju tuđih rješenja. Prema Johnson i Johnson (2017), upravo ovaj oblik strukturisane interakcije značajno doprinosi dubljem razumijevanju nastavnih sadržaja i razvoju kritičkog mišljenja [2].

ZNAČAJ PROBLEMSKE NASTAVE I INTERAKTIVNOG UČENJA

Integracija problemske nastave i interaktivnog učenja omogućava:

- aktivno učešće svih učenika u nastavnom procesu
- razvoj komunikacijskih i socijalnih kompetencija
- jačanje sposobnosti argumentacije i zaključivanja
- povezivanje teorijskog znanja sa stvarnim situacijama.

Na ovaj način učenik postaje aktivni učesnik u procesu učenja, dok nastavnik ima ulogu organizatora i usmjerivača procesa [1].

Značaj problemske nastave i interaktivnog učenja u savremenom obrazovanju ogleda se u njihovoj sposobnosti da transformišu tradicionalni model nastave u aktivan, istraživački i učeniku usmjeren proces. Za razliku od klasične nastave u kojoj učenik uglavnom reprodukuje gotove informacije, problemska i interaktivna nastava razvijaju sposobnost učenika da razmišlja, analizira i samostalno dolazi do rješenja. Ovakav pristup ima poseban značaj u kontekstu razvoja kompetencija 21. vijeka, gdje se od učenika očekuje da posjeduju sposobnosti kritičkog mišljenja, saradnje, komunikacije i rješavanja problema. U tom smislu, škola više ne predstavlja samo mjesto prenošenja znanja, već prostor u kojem se znanje aktivno konstruiše kroz interakciju i zajednički rad učenika [3].

Takođe, problemska nastava doprinosi većoj motivaciji učenika, jer ih stavlja u situacije koje su bliske realnom životu. Kada učenici rješavaju probleme koji imaju smisao i kontekst, njihovo interesovanje za nastavni sadržaj značajno raste. Interaktivno učenje dodatno pojačava ovaj efekat jer omogućava učenicima da uče jedni od drugih, razmjenjuju ideje i razvijaju osjećaj pripadnosti grupi [2]. Poseban značaj ove teme ogleda se i u promjeni uloge nastavnika. Nastavnik više nije jedini izvor znanja, već postaje organizator, usmjerivač i podrška učenicima u procesu učenja. Ova promjena zahtijeva i nova znanja i kompetencije nastavnika, posebno u oblasti planiranja interaktivnih i problemskih aktivnosti.

ZAKLJUČAK

Problemska nastava i interaktivno učenje predstavljaju savremene didaktičke pristupe koji značajno doprinose unapređenju kvaliteta obrazovnog procesa. Njihova primjena omogućava učenicima aktivno učešće u nastavi, razvoj kritičkog mišljenja, sposobnosti analize i donošenja zaključaka, kao i unapređenje komunikacijskih i socijalnih vještina.

Analizom teorijskih osnova i primjera iz nastavne prakse može se zaključiti da

problemska nastava, kada se pravilno metodološki organizuje, ima visok pedagoški potencijal. Međutim, njen kvalitet zavisi od jasno definisanih faza, dobre pripreme nastavnika i adekvatne primjene interaktivnih oblika rada.

Interaktivno učenje u ovom kontekstu ima ključnu ulogu, jer omogućava realizaciju problemske nastave kroz saradnju učenika, razmjenu ideja i zajedničko rješavanje zadataka. Na taj način učenici ne usvajaju znanje pasivno, već ga aktivno grade kroz socijalnu interakciju, što doprinosi njegovoj trajnosti i primjenjivosti.

Savremena škola, u skladu sa preporukama međunarodnih obrazovnih politika, treba da teži većoj zastupljenosti ovakvih pristupa u nastavnoj praksi, jer oni odgovaraju potrebama savremenog društva i tržišta rada [3].

Ipak, uspješna implementacija problemske i interaktivne nastave zahtijeva kontinuirano stručno usavršavanje nastavnika, adekvatnu nastavnu opremu i promjenu tradicionalne nastavne paradigme. Nastavnik mora biti osposobljen da planira nastavu koja podstiče istraživanje, diskusiju i aktivno učenje.

Zaključno, možemo reći da kombinacija problemske nastave i interaktivnog učenja predstavlja jedan od najefikasnijih pristupa u savremenom obrazovanju. Ona doprinosi ne samo usvajanju znanja, već i razvoju ličnosti učenika, njihovih sposobnosti i kompetencija potrebnih za život i rad u savremenom društvu.

LITERATURA

1. Hmelo-Silver, C. E. (2013). Problem-based learning: What and how do students learn? *Educational Psychology Review*, 25(2), 235–266.
2. Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (2017). Cooperative learning and teaching. *Educational Researcher*, 46(6), 360–365.
3. OECD. (2019). *Future of education and skills 2030: OECD learning compass 2030*. OECD Publishing.
4. Jensen, E. (2003). *Super-nastava: Nastavne strategije za kvalitetnu školu i uspješno učenje*. Educa.
5. Rustenpašić, S. M. (2018). *Problemsko učenje*. Pedagoški fakultet Sarajevo.
6. Stojaković, O. (2005). Problemska nastava. *Obrazovna tehnologija*, 3–4, 72–86.

PROBLEM-BASED LEARNING AND INTERACTION

Dragana Aleksić^{1*}, Ivica Nikolić²

¹European University Brčko distrikt, Bijeljinska bb, 76100 Brčko, Bosnia and Herzegovina, gagalukic86@hotmail.com

²University EDUCONS, Vojvode Putnika 85-87, 21208 Sremska Kamenica, Serbia, profilov@gmail.com

PROFESSIONAL PAPER

ISSN 2637-2150

e-ISSN 2637-2614

UDC 371.315 37.015.3(497.6)

COBISS.RS-ID 144528129

DOI: 10.63395/STEDJournal0801012A83

Received: 26 March 2026.

Revised: 21 April 2026.

Accepted: 17 May 2026.

Published: 29 May 2026.

<https://stedjournal.com/>

Corresponding Author: Dragana Aleksić, European University Brčko distrikt, Bijeljinska bb, 76100 Brčko, Bosna i Hercegovina, gagalukic86@hotmail.com

Copyright © 2026 Dragana Aleksić, & Ivica Nikolić; published by UNIVERSITY PIM. This work licensed under the Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 4.

Citation: Aleksić, D., & Nikolić, I. (2026). Problem-Based Learning and Interaction. *STED Journal*, 8(1), 83-87.

ABSTRACT

Contemporary education increasingly emphasizes the need for teaching approaches that promote active student participation and

the development of higher-order cognitive skills. Problem-based learning represents one of the key didactic models that enables students to develop critical thinking and independence through problem-solving activities. In combination with interactive learning, which is based on cooperation and communication among students, this approach contributes to more effective knowledge acquisition.

The problem addressed in this paper refers to the insufficiently systematic application of problem-based learning in contemporary educational practice. The aim of the paper is to analyze the possibilities of implementing problem-based learning through an interactive approach in primary education. The research is based on literature analysis and a descriptive method, accompanied by a pedagogically structured example of classroom practice. The results indicate that the integration of problem-based and interactive learning contributes to the development of collaboration skills, motivation, and active learning among students.

It is concluded that modern education systems should further integrate problem-based and interactive teaching approaches in order to meet the demands of contemporary society and the needs of learners.

Keywords: problem-based learning, interactive learning, primary education, teaching methods, student-centered learning.